

ingediend op **1539** (2022-2023) – Nr. 2  
25 juli 2023 (2022-2023)

## **Verslag van de hoorzitting**

namens de Commissie voor Welzijn,  
Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding  
uitgebracht door Katja Verheyen en Suzy Wouters

### over de conceptnota voor nieuwe regelgeving

van Katrien Schryvers, Maaïke De Rudder, Vera Jans, Sofie Mertens,  
Loes Vandromme en Orry Van de Wauwer

over de verhoging van de kinderopvangtoeslag  
voor pleegouders die een jong pleegkind opvangen  
om de toegang tot kinderopvang  
voor die groep te vergemakkelijken

Documenten in het dossier:  
**1539** (2022-2023) – Nr. 1: Conceptnota voor nieuwe regelgeving

---

*Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding:*

*Voorzitter:* Stefaan Sintobin.

*Vaste leden:*

Koen Daniëls, Veerle Geerinckx, Elke Sleurs, Tine van der Vloet, Katja Verheyen;

Immanuel De Reuse, Stefaan Sintobin, Suzy Wouters;

Maike De Rudder, Katrien Schryvers;

Freya Saeys, Maurits Vande Reyde;

Ann De Martelaer, Jeremie Vaneekhout;

Freya Van den Bossche.

*Plaatsvervangers:*

Allessia Claes, Freya Perdaens, Sarah Smeyers, Annabel Tavernier, Jeroen Tiebout;

Yves Buisse, Ilse Malfroot, Frieda Verougstraete-Deschacht;

Vera Jans, Kurt Vanryckeghem;

Gwenny De Vroe, Emmily Talpe;

Johan Danen, Celia Groothedde;

Conner Rousseau.

*Toegevoegde leden:*

Lise Vandecasteele.

## INHOUD

1.	Uiteenzetting door Jan Brocatus, beleidsmedewerker Pleegzorg Vlaanderen .....	4
1.1.	Pleegzorg Vlaanderen vzw.....	4
1.2.	'Wachtlijst' in pleegzorg .....	4
1.3.	E-rondvraag bij (huidige) pleegzorgers .....	4
1.4.	De conceptnota.....	5
1.5.	Standpunt Pleegzorg Vlaanderen.....	5
2.	Uiteenzetting door Barbara Dupuis, bestuurslid UnieKO .....	6
3.	Uiteenzetting door Bruno Vanobbergen, waarnemend administrateur-generaal van het agentschap Opgroeien .....	7
3.1.	Context .....	7
3.2.	Alternatieve piste.....	7
3.3.	Besluit.....	8
4.	Vragen van de leden .....	8
4.1.	Vragen van Katrien Schryvers.....	8
4.2.	Vragen van Suzy Wouters .....	8
4.3.	Vragen van Elke Sleurs .....	8
4.4.	Vragen van Celia Groothedde .....	9
5.	Antwoorden van Jan Brocatus.....	9
6.	Antwoorden van Barbara Dupuis.....	10
7.	Antwoorden van het agentschap Opgroeien.....	10
8.	Replieken.....	11

Bijlagen: zie de [dossierpagina](#) van dit document op [www.vlaamsparlement.be](http://www.vlaamsparlement.be)

Op 24 mei 2023 hield de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding een hoorzitting over de conceptnota voor nieuwe regelgeving over de verhoging van de kinderopvangtoeslag voor pleegouders die een jong pleegkind opvangen om de toegang tot kinderopvang voor die groep te vergemakkelijken.

De sprekers waren:

- Jan Brocatus, beleidsmedewerker Pleegzorg Vlaanderen;
- Barbara Dupuis, bestuurslid van de enige erkende beroepsvereniging voor unieke kinderopvang in Vlaanderen en Brussel (UnieKO);
- Bruno Vanobbergen, waarnemend administrateur-generaal van het agentschap Opgroeien; en
- Charlotte Reilhof, waarnemend afdelingshoofd Groeipakket van het agentschap Opgroeien.

De presentaties zijn terug te vinden op de [dossierpagina](https://www.vlaamsparlement.be/dossierpagina) van dit document op [www.vlaamsparlement.be](https://www.vlaamsparlement.be).

## **1. Uiteenzetting door Jan Brocatus, beleidsmedewerker Pleegzorg Vlaanderen**

### 1.1. Pleegzorg Vlaanderen vzw

*Jan Brocatus* licht toe dat Pleegzorg Vlaanderen een partnerorganisatie en cliëntenorganisatie is naast de vijf pleegzorgdiensten. Pleegzorg Vlaanderen heeft drie hoofdopdrachten: signalen capteren op basis van participatief werk en ze vertalen naar het beleid, een positief-realistische beeldvorming over pleegzorg uitdragen en pleegzorgdiensten ondersteunen. Pleegzorg Vlaanderen doet dat vanuit vijf perspectieven, waarvan vier cliëntperspectieven: de pleegkinderen en pleegjongeren, de pleeggasten, de ouders van kinderen in pleegzorg, de pleegzorgers en ten slotte de pleegzorgdiensten.

### 1.2. Wachtlijst in pleegzorg

De spreker geeft de toelichting vanuit de insteek van het capteren van signalen van voornamelijk de pleegzorgers, maar ook de pleegzorgdiensten. Hij vertrekt daarbij vanuit de vraag hoeveel kinderen er op de wachtlijst staan. Dat zijn er ongeveer duizend.

Op die wachtlijst zijn er vijf profielen waarvoor het moeilijk is om een kandidaat-pleeggezin te vinden: de zeer jonge kinderen van 0 tot 2 jaar, de tieners, de niet-begeleide minderjarige vluchtelingen, de kinderen en jongeren met een handicap of een vermoeden van handicap, en ten slotte de samen te plaatsen kinderen uit één gezin.

De zeer jonge kinderen van 0 tot 2 jaar zijn een belangrijke groep in de pleegzorg. Dat blijkt ook uit de cijfers van 2021. In dat jaar zijn er 414 kinderen in die leeftijdscategorie ingestroomd. Dat is de grootste groep van de totale instroom, maar niet van de totale groep van pleegkinderen en -jongeren.

### 1.3. E-rondvraag bij (huidige) pleegzorgers

Vanuit haar opdracht heeft Pleegzorg Vlaanderen via een digitaal platform een enquête gedaan bij de huidige pleegzorgers. Daarop kwamen er 52 reacties, waarvan het merendeel van bestandspleegzorgers, mensen die voordien geen band hadden met hun pleegkind. Naast de bestandspleegzorgers zijn er ook netwerkpleegzorgers, die al betrokken zijn bij het kind, zoals grootouders, tantes of leerkrachten, en vanuit die rol zorg opnemen. In vergelijking met de netwerkpleegzorgers zijn

de bestandspleegzorgers iets activistischer en meer betrokken bij hoe pleegzorg functioneert.

De vraag luidde: welke drempels zijn er voor kandidaat-pleegzorgers om de kinderen van 0 tot 2 jaar op te vangen? Hoe kunnen die worden weggewerkt? Er kwam een hele reeks van antwoorden. Een van de antwoorden was dat het gaat om een maatschappelijke tendens: er is minder bereidheid tot langdurig engagement, vele huishoudens zijn nieuw samengestelde gezinnen die zelf nog hun evenwicht aan het zoeken zijn, beide partners werken buitenshuis of er zijn zorgen over de bestaande of toekomstige broers en zussen.

Verder speelt ook het perspectief van plaatsing een rol: is die langdurig en wat biedt de toekomst? Vaak kan er bij zeer kleine kinderen geen duidelijkheid worden gegeven over de duurtijd. Een andere reden is dat het gezins- en werkritme wordt verstoord: onderbroken nachten, heel intensieve zorg, meer ziekte bij kleine kinderen, middagdutjes en de impact daarvan op de eigen kinderen.

Bij zeer jonge kinderen organiseren verwijzers vaak een frequentere bezoeksregeling dan bij bijvoorbeeld oudere kinderen. Contact en hechting zijn belangrijk, maar hebben impact op hoe men zich organiseert. Een aspect dat daarmee samenhangt, is de samenwerking met ouders. Vaak is er weinig geweten over de situatie van de ouders en is er geen voorafgaande kennismaking. Al die zaken kunnen makkelijker worden geïnstalleerd bij iets oudere kinderen.

Er zijn ten slotte ook vragen over het functioneren van het kind zelf. Er is geen of onvoldoende zicht op het ontwikkelingsperspectief. Vaak zijn er lange wachtlijsten om een baby of peuter te laten testen bij een centrum voor ontwikkelingsstoornissen (COS). Omgekeerd kiezen sommige pleegzorgers bewust voor zeer kleine kinderen omdat de kans op een zware rugzak dan minder groot is.

Een vaak terugkerend topic was kinderopvang. Pleegzorgverlof werd intussen geïnstalleerd en positief onthaald, maar dat verlof is enkel mogelijk gedurende de opstartfase van langdurige pleegzorg. Het wordt als een hiaat ervaren dat het reguliere ouderschapsverlof nog niet werd mogelijk gemaakt voor kinderen in pleegzorg.

Een ander positief aspect is dat de laagste bijdrage wordt gevraagd voor kinderopvang, weliswaar enkel in de inkomensgerelateerde opvang. Wanneer een kinderopvang door omstandigheden zou worden gesloten en men niet meteen in een andere inkomensgerelateerde opvang terecht kan, kan het verschil worden bijgepast door de pleegzorgdiensten. Verder is ook de voorrangsregel in de inkomensgerelateerde kinderopvang positief. Maar er is een grote discrepantie met de praktijk, waar die voorrangsregel door het plaatstekort een lege doos dreigt te worden.

#### 1.4. De conceptnota

De conceptnota bevat het voorstel om de laagste bijdrage niet alleen in de inkomensgerelateerde opvang, maar in alle erkende kinderopvang toe te passen. Dat wordt zeker als positief onthaald.

#### 1.5. Standpunt Pleegzorg Vlaanderen

Het voorstel ondervangt het tekort aan plaatsen in de kinderopvang niet. Door de kortere aanvraagperiode eigen aan pleegzorg en ondanks de voorrangsregels is er soms geen plaats te vinden.

Het voorstel verhoogt wel de kansen voor pleegzorgers om betaalbare kinderopvang in de omgeving te vinden. Zo is er in de praktijk meer keuze om betaalbare opvang te vinden.

Pleegzorg Vlaanderen staat neutraal tegenover de wijze waarop die verhoging wordt toegekend. Dat kan door een verhoging van de kinderopvangtoeslag, zoals in de conceptnota wordt voorgesteld. Minister Hilde Crevits sprak eerder van een participatietoeslag.

De spreker geeft wel de bezorgdheid mee dat het geen bijkomende administratieve drempel mag worden voor pleegzorgers. Een automatische toekenning via het groeipakket zoals voorgesteld in de conceptnota is daar een mogelijk antwoord op. De spreker besluit dat Pleegzorg Vlaanderen voorstander is van het voorstel.

## **2. Uiteenzetting door Barbara Dupuis, bestuurslid UnieKO**

*Barbara Dupuis* zegt dat heel wat UnieKO-leden te maken hebben met de vrije prijszetting. Ze zijn er niet tegen dat toekomstige pleegouders zouden worden gesteund in het vinden van betaalbare kinderopvang, maar de sector zit in een impasse. UnieKO heeft de voorbije jaren al gepleit voor een kindvolgende subsidie, zowel bij Pleegzorg Vlaanderen, het agentschap Opgroeien als het Vlaams Parlement. De keuze van de pleegouders kan ter zake een dure optie zijn. De nood aan opvangplaatsen is een oud zeer, net zoals een gelijk speelveld in de sector, wat de keuzevrijheid beperkte. Maar vaak werd er vanuit de initiatiefnemer van de vrije prijszetting een tegemoetkoming gedaan, omdat het pleegkind gekend was in de buurt of familie.

De vraag van de sector werd in het verleden vaak individueel gesteld, maar ondertussen is de vraag naar een inkomenstarief algemener. Bij het voorstel heeft Barbara Dupuis enkele bedenkingen. Een eerste bedenking gaat over de grote werklust van dit project in vergelijking met het relatief klein aantal kinderen dat ermee geholpen wordt. Het vraagt een administratieve aanpak zowel voor het groeipakket als voor de uitbetalingsinstellingen. De digitale verwerking van de gevraagde unieke pleegkindcode is een administratieve last voor zowel de gezinnen als de opvanginitiatieven.

De grote bezorgdheid is nog altijd de dreigende versnippering van het aanbod aan systemen zoals de twee kinderopvangtoeslagen, een in de vrije prijszetting en dan de extra tegemoetkoming voor een pleegkind. Een aantal andere middelen zijn al gebudgetteerd zoals de dringende opvangplaatsen. Daarbij vraagt de spreker of het niet zinvol is om dat geld rechtstreeks te laten gaan naar een kind dat het nodig heeft.

Over het algemeen vindt Barbara Dupuis het voorstel weinig concreet. Wat is bijvoorbeeld het totale budget van dit project? Bij de suggestie om de kinderopvangtoeslag te verhogen tot 30 euro per dag, vraagt ze of dit bedrag overeenkomt met een adequaat algemeen voorstel voor alle pleegouders. De prijzen voor opvang in de vrije prijszetting lopen in moeilijke economische tijden immers enorm uiteen.

Daarbij komt de vraag of pleegouders kinderopvang zullen vinden. Zowel in de vrije prijssector als in het inkomenstarief staat het aantal plaatsen sinds 2022 onder druk en het begin van 2023 belooft geen beterschap. Veel initiatieven wachten op de beslissing van het agentschap Opgroeien op 30 juni 2023 om te kijken welke drieduizend van de negenduizend de overstap kunnen maken naar trap 2 met inkomenstarief. Daarnaast zijn er nog twee- tot drieduizend aanvragen uit de grootsteden, waarvoor de negenhonderd geplande plaatsen ontoereikend zullen zijn.

Een andere vraag gaat over de rol van pleegzorg in het zoeken van kinderopvang. Zoals eerder gezegd zijn er twee groepen van pleegouders. De ene zal sneller opvang vinden dan de andere en het mattheuseffect zal dat niet bevorderen.

Met de stelling van professor Wim Van Lancker in het achterhoofd kijkt de spreker naar de betaalbaarheid versus beschikbaarheid. Als een pleegouder werk heeft en opvang nodig is, wil hij misschien met liefde meer betalen dan het allerlaagste tarief, maar in ieder geval is een extra tegemoetkoming een optie.

Wat zijn dan de alternatieven? Barbara Dupuis dringt erop aan dat alle beschikbare middelen voor nevenprojecten worden ingezet om de overstap van trap 1 naar trap 2 te maken en pleit voor een structurele oplossing en een duidelijk toekomstperspectief voor de hele sector, niet alleen voor kinderopvang in het kader van pleegzorg.

De overstap van trap 1 naar trap 2 en de vele stoppende initiatieven zullen zorgen voor een overschot in het budget van de kinderopvangtoeslag. Is er een mogelijkheid voor een herlocatie van de middelen voor meer structurele oplossingen? Zo niet, dan kunnen misschien alle gezinnen genieten van een extra tegemoetkoming als ze in die vrije prijszetting zitten?

Verder vraagt Barbara Dupuis of een toeslag niet rechtstreeks bij een initiatief kan terechtkomen. Ze hoopt dat de doelstellingen van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters (*Parl.St.* VI.Parl 2011-12, nr. 1395/1-7), die goed waren, gerealiseerd zullen worden, met een langetermijnvisie op kinderopvang, en een snelle structurele oplossing voor die zwakke schakels in het kinderopvanglandschap.

### **3. Uiteenzetting door Bruno Vanobbergen, waarnemend administrateur-generaal van het agentschap Opgroeien**

#### 3.1. Context

*Bruno Vanobbergen* zegt dat de grootste prioriteit gaat naar pleegzorg voor de allerjongste kinderen, van wie er 358 kinderen tot en met twee jaar in pleegzorg zitten sinds eind 2022, op een totaal van 499 uit het huis geplaatste kinderen. Dat aantal kan worden opgesplitst in vier groepen, van 121 in crisis hulp tot 69 in perspectiefzoekende pleegzorg.

De ambitie van het agentschap Opgroeien is dat alle jonge kinderen in pleegzorg terechtkunnen en dat alle drempels voor kinderopvang voor kandidaat-pleegouders vermeden kunnen worden. Ze zien dat pleegzorg enkel een voorrangskennmerk is in de inkomensgerelateerde kinderopvang, maar dat is niet absoluut, en het is dus mogelijk ook drempelverhogend voor pleegouders. Daar moet een oplossing voor worden gevonden.

Volgens Bruno Vanobbergen is de toegankelijkheid beperkt en zijn er regionale verschillen waarmee rekening moet worden gehouden. Ook de prijzen variëren sterk en daarom is een systeem op maat van het pleeggezin noodzakelijk. Al die parameters maken het moeilijk om een eenduidige oplossing te vinden.

#### 3.2. Alternatieve piste

Vanuit de vaststelling dat het om een beperkte doelgroep gaat en een tijdelijke oplossing is in afwachting van voldoende inkomensgerelateerde plaatsen, doet het agentschap Opgroeien een alternatief voorstel om in het kader van de verhoogde zorgzwaarte in een bijkomende subsidie te voorzien voor gezinnen. Daarin spelen de diensten voor pleegzorg een belangrijke rol omdat ze goed kunnen inschatten wat een gezin nodig heeft en omdat ze praktijkervaring hebben. Dat zou moeten toelaten om op maat van elk gezin te werken.

Ook de administratieve lasten van dit systeem zijn beperkt, zowel voor de pleegouders als voor de pleegzorgdiensten, omdat het kan worden ingeschoven in een

bestaande manier van werken. Een bijkomend voordeel is dat deze oplossing op korte termijn ingevoerd kan worden door een aanpassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 november 2013 houdende de organisatie van de pleegzorg.

### 3.3. Besluit

Samenvattend kijkt Bruno Vanobbergen naar zowel betaalbaarheid als beschikbaarheid. In die zin gaat hij voor de evolutie naar meer aanbod op trap 2, maar intussen wil hij aan de legitieme vraag van pleegouders tegemoetkomen waarbij via de pleegzorgdiensten gezocht wordt naar een tijdelijk alternatief.

## 4. Vragen van de leden

### 4.1. Vragen van Katrien Schryvers

*Katrien Schryvers* is van mening dat alle ouders zouden moeten kunnen kiezen voor de inkomensgerelateerde kinderopvang. Vanuit haar fractie hoopt ze dat er in de toekomst meer dan de geplande drieduizend plaatsen zullen worden gehonoreerd.

Het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg (*Parl.St. VI.Parl 2011-12, nr. 1597/1-4*) bepaalt dat pleegouders altijd het laagste tarief betalen. Het is ook kwestie van een plek te vinden voor die jongste groep, een probleem waarvoor haar partij een conceptnota heeft gediend. Ze vraagt zich af op welke manier de kloof gedicht kan worden tussen de inkomensgerelateerde opvang en opvang met vrije prijszetting.

Verder vraagt ze of het agentschap Opgroeien weet welke regelgeving precies moet worden aangepast, en wat de gevolgen van een verhoogde zorgwaarde zullen zijn. Wat is de timing en is er hierover al contact geweest met de pleegzorgdiensten? Over hoeveel kinderen zou het precies gaan?

### 4.2. Vragen van Suzy Wouters

*Suzy Wouters* vraagt hoe lang de wachttijd in de pleegzorg bedraagt en wat er intussen met de kinderen gebeurt. Haar fractie pleit ervoor dat broers en zussen zoveel mogelijk samen worden geplaatst. Lukt dat in de praktijk en zijn daar cijfers over?

Ze volgt de visie van Barbara Dupuis over de structurele aanpak van de kinderopvang. Verder wil ze meer uitleg bij de voorrangregel voor pleegkinderen waarover Bruno Vanobbergen sprak. Is het idee voor een financiële tegemoetkoming overlegd met de pleegzorgdiensten? Welk budget is hiervoor nodig?

### 4.3. Vragen van Elke Sleurs

*Elke Sleurs* heeft vragen voor Pleegzorg Vlaanderen. Ze wil weten of het gebrek aan kinderopvang pleegouders doet afhaken bij de 0- tot 2-jarigen. In welke mate volstaan de beschikbare vergoedingen en tegemoetkomingen? Ze vraagt hoe Pleegzorg Vlaanderen tegenover het voorstel van het agentschap Opgroeien staat.

Van het agentschap Opgroeien wil ze weten welk budget wordt vrijgemaakt voor de uitvoering, en of de veranderingen en bijkomende administratieve lasten impact op de huidige werking zullen hebben.



#### 4.4. Vragen van Celia Groothedde

*Celia Groothedde* pikt aan bij de lasten die het pleegouderschap met zich meebrengen. Pleegouders moeten alles zelf uitzoeken en houden hun hart vast voor bijkomend geloop. Ze vraagt aan Jan Brocatus en Bruno Vanobbergen wat zij vinden van de toeslag en het geloop dat dat mogelijk zal veroorzaken. Pleegouders verwachten niet dat een toeslag de situatie zal vergemakkelijken. Wat vingen zij hierover op?

Barbara Dupuis stond stil bij het ondergraven van de sociale functie. Dat sluit aan bij wat Celia Groothedde van pleegouders hoorde, namelijk dat zij geen vragende partij zijn om plekjes af te nemen die anderen ook kunnen gebruiken. Ze wil graag dat Barbara Dupuis verder ingaat op het ondergraven van de sociale functie. De vraag is of de toeslag tot meer plekken zal leiden. Wat zal de toeslag aan het toenemende tekort veranderen?

Van Jan Brocatus wil ze graag weten wat het profiel is van pleegouders die op kinderopvang wachten. Ze beklemtoont dat kinderopvang en ouders door heel wat geregeld moeten, en nu komt ook die toeslag erbij. Geen van beide groepen zit op zwaardere belasting te wachten. Pleegouders vragen zich bovendien af of dat geen lapmiddel is, gezien het enorme tekort aan kinderopvang. Wat is zijn antwoord daarop?

#### 5. Antwoorden van Jan Brocatus

*Jan Brocatus* start zijn antwoord met het ethische dilemma. De vraag voor pleegzorgers mag niet ten koste gaan van anderen, maar als de plaatsen beperkt zijn en er worden voorrangregels ingericht, dan is er sowieso competitie. Barbara Dupuis en hijzelf hanteren een ander perspectief. De ene kijkt vanuit kinderopvang, de andere vanuit pleegzorg. Het Vlaams Parlement moet het eigen perspectief bepalen. Pleegzorg is een voorbeeld van vermaatschappelijking van de zorg, waarbij gewone mensen zich engageren om te zorgen voor een kind dat ze niet kennen. Zo probeert pleegzorg mee een antwoord te bieden op jeugdhulpvragen.

Er zijn geen cijfers over drempels, maar uit info- en vraagmomenten blijken een aantal zaken. Sommige mensen hebben liever geen kind met een handicap omdat ze daar geen ervaring mee hebben. Of ze willen liever geen jong kind omdat ze beiden uit werken gaan. Er zijn wel degelijk ook mensen die afhaken wegens het tekort aan kinderopvang. Zij willen dan geen kind uit die leeftijdscategorie.

Als men de niet-inkomensgerelateerde kinderopvang bekijkt, dan zijn de tegemoetkomingen niet voldoende. Pleegzorgers verschillen, maar ze hebben een ding gemeen: ze doen het niet voor het geld. De tegemoetkoming draagt wel bij tot de erkenning. Ze zal echter nooit alles dekken, maar dat vragen de pleegzorgers niet.

Jan Brocatus bevestigt dat pleegzorgers vaak toelichting moeten geven. Er zijn nog altijd plekken waar ze blijkbaar voor de eerste keer van pleegzorg horen. Dat is een ontvullende vaststelling. Pleegzorg Vlaanderen werkt aan degelijke informatie voor mutualiteiten en een lespakket voor toekomstige hulpverleners.

De samenwerking met kinderopvang verloopt divers. Pleeggezinnen raden kandidaat-pleegzorgers meestal aan om op voorhand bij kinderopvang langs te gaan om te bespreken in welke mate verschuivingen eventueel mogelijk zijn. Er zijn geen algemene regels. Sommige pleegzorgers geven aan dat ze goed geholpen werden maar bij andere is dat veel minder. De vraag rijst hoever te gaan in het begeleiden van een pleeggezin. Sommige ouders willen dat graag, maar anderen geven aan dat ze niet bij het handje genomen willen worden.

Er zijn geen cijfers omtrent de vijf profielen op de wachtlijst waarnaar Suzy Wouters vraagt. Pleegzorg werkt niet op die manier. Men kan een gezin zoeken, maar als men het niet vindt, dan kan men de pleegzorgvraag niet honoreren. Het samen plaatsen van broers en zussen ligt gevoelig. Gelijktijdige plaatsingen worden de facto voor 99 procent bij netwerkpleeggezinnen gedaan. Bij bestandspleegzorgers worden er zelden gelijktijdig meerdere kinderen geplaatst. Er wordt altijd naar een contactregeling gezocht en het gebeurt dat het pleeggezin vraagt om de mogelijkheid te onderzoeken om broer en zus samen te brengen. Maar ook dit werkt niet met wachttijden en wachtlijsten. Pleegzorg is al een plan B. Plan C voor broers en zussen is dan bijvoorbeeld een goede contactregeling.

Er zijn contacten tussen het agentschap Opgroeien en de pleegzorgdiensten. In de week van 29 mei 2023 is er overleg waar het afsprakenkader op de agenda staat. Het moet duidelijk zijn dat niet de toevallige begeleider bepaalt hoeveel iemand zal krijgen.

## **6. Antwoorden van Barbara Dupuis**

*Barbara Dupuis* gaat in op het ondergraven van de sociale functie. Ze herhaalt dat dat historisch is gegroeid doordat het beleid ervoor koos om de verantwoordelijkheid voor opvangplaatsen vooral bij niet-gesubsidieerde ondernemers te leggen. Zo ontstond er een verschil tussen inkomensgerelateerde kinderopvang en vrije prijszetting. Er is ook niet altijd een match tussen vraag en aanbod. Kwetsbare gezinnen of andere groepen die aanspraak kunnen maken op een voorrangstelling, vinden vaak geen aanbod in hun buurt. De uitbreidingsrondes van de voorbije jaren, die overigens een extreem klein aantal plaatsen hebben opgeleverd, hadden daar geen aandacht voor.

Het plaatstekort treft de kwetsbare groepen het hardst. Hoewel men niet kan stellen dat het een-op-een zo is, zou het kunnen dat een voltijdse inkomensgerelateerde opvangplaats in bepaalde gezinnen kan voorkomen dat een kind via pleegzorg moet worden geplaatst, omdat de kinderopvang de draagkracht van het gezin ondersteunt.

De toeslag zal er niet voor zorgen dat er plaatsen bijkomen, ook niet in de opvang met een vrije prijs. Het is wel zo dat ondernemers creatief zijn, in de positieve zin, om via een opvangplan toch plaats te creëren. Maar de wetgeving en de marges zijn strikt en overbezetting op het vergunde aantal mag niet. Het is goed dat die regelgeving bestaat, maar ze limiteert de mogelijkheden om plaats te maken.

Er zijn ook manieren om de administratieve rompslomp te beheersen. Dat zou bijvoorbeeld kunnen door de factuur rechtstreeks te sturen naar diegene die de tegemoetkoming verstrekt via een derdebetalersregeling. De factuur gaat dan rechtstreeks tussen het opvanginitiatief en bijvoorbeeld de pleegzorg. Maar de betalingstermijn moet kort zijn. Er is immers geen marge om voor te schieten want alle inkomsten zijn nodig om de dagelijkse werking te blijven garanderen

## **7. Antwoorden van het agentschap Opgroeien**

*Bruno Vanobbergen* antwoordt dat de aanpassing op legistiek vlak minimaal is. Het betreft een aanpassing in artikel 62 van het besluit van de Vlaamse Regering, waar, naast de zorgzwaartesubsidie, een kinderopvangsubsidie zou kunnen worden toegekend aan de pleegzorgdiensten. Als er daarover een politiek akkoord komt en men het eens is over de budgettaire impact, kan dat snel worden gerealiseerd.

Er is een berekening gemaakt van de budgettaire impact op basis van drie parameters: de gemiddelde prijs, het aantal kinderen en het aantal dagen. Daarbij

werd er maximaal gerekend. De maximale budgettaire impact bedraagt ongeveer 1.850.000 euro.

De spreker is voorstander van de voorrangsregel. Het is belangrijk om vast te houden aan dat principe, hoewel dat in de praktijk niet altijd mogelijk is.

De mogelijke bijkomende administratieve lasten zijn beperkt. De subsidie wordt toegekend aan de pleegzorgdiensten en zij bekijken met het pleeggezin welke bijkomende vergoeding nodig is. Ook voor het pleeggezin in kwestie betekent dat een minimale en nagenoeg eenmalige inspanning. Zodra men een opvanginitiatief heeft gevonden en de subsidie van start gaat, zijn er geen bijkomende inspanningen nodig. Voor alle betrokkenen, zowel de diensten als de pleeggezinnen en het agentschap Opgroeien, is dat een minimale inspanning.

*Charlotte Reilhof*, waarnemend afdelingshoofd Groeipakket, licht toe dat het gaat over een aparte subsidie, waardoor er twee subsidiestromen zijn die flexibel kunnen worden ingezet door de pleegzorgdiensten. De zorgzwaartesubsidie verloopt vlot en daarom wordt er een gelijkaardig alternatief naar voren geschoven.

De piste van een derdebetalersregeling werd bekeken en zou mogelijk zijn via het Groeipakket. Maar omdat die piste grotere aanpassingen vergt en hoge ontwikkelingskosten met zich meebrengt, werd ze niet verder verkend.

## 8. Replieken

*Katrien Schryvers* waardeert dat de problematiek wordt erkend en dat er bereidheid is om te kijken naar de best mogelijke oplossing. De conceptnota bevat het voorstel om via het Groeipakket de participatietoeslag voor kinderopvang te verhogen. Als alternatief stelt het agentschap Opgroeien voor om via het besluit van de Vlaamse Regering van 8 november 2013 houdende de organisatie van pleegzorg een kinderopvangtoeslag toe te kennen aan de pleegzorgdiensten die daarmee aan de slag kunnen. De spreker uit haar appreciatie voor die constructieve houding.

Die opvangsubsidie voor de pleegzorgdiensten zou worden uitgewerkt naar analogie met die voor de verhoogde zorgzwaarte. De financiële impact is een globale schatting. Het is van maatschappelijk belang dat kinderen in een pleeggezin kunnen verblijven wanneer ze dat thuis niet kunnen. Naast de financiële kosten is er ook een maatschappelijke waarde. Als kinderen niet in pleegzorg terecht kunnen, moeten ze in een residentiële setting verblijven, wat veel extra kosten met zich meebrengt.

Katrien Schryvers besluit dat het belangrijk is om een stap te zetten. Of het oorspronkelijke voorstel dan wel het alternatief het haalt, is voor haar minder van belang.

*Bruno Vanobbergen* besluit dat dat, bekeken vanuit het belang van het kind, een waardevolle piste is.

Stefaan SINTOBIN,  
voorzitter

Katja VERHEYEN  
Suzy WOUTERS,  
verslaggevers